

MODLITBA A JEJ MIESTO VO VYUČOVACEJ HODINE NÁBOŽENSTVA

Učiteľ prichádza do triedy k žiakom predovšetkým ako pedagóg a vychovávateľ. Učiteľ náboženstva však prichádza do triedy aj ako katechéta, ako svedok viery. Zamyslime sa, ako pomôcť v rámci hodiny výchove k modlitbe. Uvedomujeme si, že modlitba je najosobnejší prejav vzťahu k Bohu. Najľahšie je naučiť deti formulám. Modlitba však poníma obracať sa s dôverou k Bohu, počúvať ho a odpovedať mu. Táto oblasť vyžaduje predovšetkým vnímavosť učiteľa-katechéta, ktorý má sám skúsenosť modlitby ako vzťahu s Bohom. Modlitba má v každom ročníku svoje miesto. Je súčasťou rozvíjania rozmeru spoločnosti, ktoré je jedným z troch rozmerov v štruktúre osnov každého ročníka. Čo učiteľ môže veľmi dôsledne urobiť na vyučovacej hodine je dať správny priestor modlitbe a nájsť správny spôsob, ako do nej žiakov uviesť. Modlitbe na začiatku hodiny má predchádzať vzájomné prijatie učiteľa a žiakov, „zasadenie“ vyučovacej hodiny do konkrétneho tematického celku, liturgického obdobia, konkrétneho času a priestoru a navodenie vnútorného postoja vďačnosti alebo prosby.

Modlitba na začiatku hodiny. Autor Didaktiky v službách katechézy A. Kostelanský hovorí, že *modlitba na začiatku vyučovania náboženstva upozorňuje, že každú činnosť, prácu, my kresťania, začíname s Bohom.* Učitelia náboženstva využívajú predovšetkým recitovanú modlitbu. Zaujímavým spôsobom modlitby je doma pripravená modlitba žiakov, ktorú vedie jeden alebo dvaja žiaci. Žiaci vyslovia úmysel, prednesú prosby a vďaky, ktoré vnímali vo svojej triede, rodine, blízkom okolí počas týždňa. Potom uvedú i recitovanú modlitbu, napr. Otče náš. Je úlohou učiteľov náboženstva - katechétov, aby viedli žiakov pri príprave modlitby. Nech sú to i modlitby za Cirkev, modlitba žalmu, liturgických textov – Sláva Bohu na výsostiach, Božieho slova a v čase Adventu i modlitba Anjel Pána. Uvedený spôsob modlitby má veľký význam pri formovaní vzťahu k nej. Výchova k modlitbe však predpokladá i pripraviť prostredie k modlitbe. Je tiež úlohou učiteľa náboženstva, aby pomohol vytvoriť dôstojné prostredie, ku ktorému patrí kríž, prípadne obraz, Sväté písmo, svieca, kvety a pod. Zameranie na uvedený náboženský predmet mení prostredie triedy. Centrom pozornosti nie sú tí žiaci, ktorí vedú modlitbu, nie je ani učiteľ, ale Ježiš a jeho prítomnosť medzi nami.

Modlitba na konci hodiny. Stáva sa, že modlitba na konci vyučovacej hodiny je improvizovaná. Keďže ju učiteľ nechce vynechať, sám vlastnými slovami vloží do modlitby poďakovanie. Je vhodné, aby túto modlitbu formulovali hlavne žiaci, aby nadväzovala na obsah, kerygmu a poslanstvo, ktoré si žiaci z hodiny odnášajú. Bolo by vhodné viac sa zamyslieť nad touto skutočnosťou a dať modlitbe na záver hodiny hlbší význam, čo neznamená, že modlitba bude dlhá. Má skončiť skôr, ako zazvoní. Modlitba nie je spätnou väzbou. Môže však byť pre nás reflexiou, že ak žiaci nevedia vložiť do modlitby obsah témy, že ich formulácie sú prázdne a chudobné, pravdepodobne i nami pripravený obsah témy bol prázdny a chudobný.

Modlitba ako slávenie počas hodiny. Modlitba môže mať niekedy i podobu paraliturgického slávenia. Pri nej je dôležité zažiť spoločnosť.

Slávenie predpokladá spoločnú prípravu. Žiaci si rozdelia úlohy, napr. výber textov zo Svätého písma, výber modlitieb, výber obrázkov, výber piesní (texty sa môžu i recitovať), nesenie predmetov na určené miesto (adventný veniec, štyri sviece, obraz Božieho milosrdenstva, ruženec, Sväté písmo) a pod.